

Sony XPERIA Z5 Compact z jiného (ne)pohledu

Výběr nového chytrého telefonu je pro každého uživatele oříškem, ale pro člověka se zrakovým hendikepem jde o proces, kde hraje klíčovou roli přístupnost a celková filozofie výrobce. V následující recenzi se podívám na smartphone Sony Xperia Z5 Compact očima (či spíše prsty) nevidomého uživatele. Dozvíte se, jaké to je telefon poprvé naslepo zprovoznit, jak si Sony vede v oblasti odečítačů obrazovky, gest a přístupnosti jednotlivých aplikací, a zda se tento kompaktní model vyplatí jako spolehlivý každodenní parťák.

Jelikož nastal čas vyměnit moji starou Xperii T za něco novějšího, tak jsem začal hledat mé budoucí mobilní zařízení. Přeci jen 3 roky používání už je na mobilní telefon docela hodně. V úzkém výběru jsem měl tato zařízení: Sony Xperia Z5, Sony Xperia Z5 Compact, Nexus 5X a Nexus 6P. Nechci zde popisovat důvody pro mé konečné rozhodnutí, ale hlavní roli hrála přístupnost a na druhé straně náklonnost k našemu oblíbenému výrobcí.

Volba nakonec padla na Sony Xperii Z5 Compact a tak bych rád přinesl trochu netradiční pohled na tento telefon. Téměř 3 roky se totiž musím spoléhat na jiné smysly než je ten zrakový a tato skutečnost se promítá i do stylu používání mobilního telefonu.

Obsah balení

Telefon jsem zakoupil u Vodafone CZ a v balení se nachází:

- telefon Sony Xperia Z5 Compact
- nabíječka
- datový/nabíjecí microUSB kabel
- pecková sluchátka s 3,5mm jackem
- obligátní sada manuálů a záruční list

Telefon měl na přední a zadní straně přepravní fólii a byl ještě umístěn v igelitovém sáčku.

Design a zpracování

Musím napsat, že mě telefon samotný velmi mile překvapil. Předtím jsem měl v ruce větší Xperii Z5 a z té jsem opravdu nadšený nebyl. Měla menší tloušťku a nepříjemně řezala při držení do rukou. Menší Z5 Compact se ale drží mnohem lépe, padne pěkně do rukou a ostré hrany nejsou subjektivně tolik cítit.

Zkusme si teď telefon popsat podrobněji.

Přední stranu zabírá optimálně velký 4.6 palcový HD displej, nad displejem se nachází 5MPx čočka předního fotoaparátu a obligátní sada senzorů.

Pokud telefon otočíme, tak v levém horním rohu najdeme 23MPx zadní fotoaparát s přisvětlovací diodou a přibližně uprostřed NFC čip. Ze začátku mi chvíli trvalo, než jsem si zvykl, kde je zadní strana, protože je hmatově téměř stejná a liší se jen mírně zapuštěnou čočkou zadního fotoaparátu.

Strany jsou vyrobeny z plastu, ale po hmatu to není téměř poznat. Na levé straně nahoře je vyryté logo XPERIA a dole je jediná krytka na telefonu. Pod touto krytkou se nachází slot na microSDHC paměťovou kartu a šuplík na nanoSIM kartu. Slot na paměťovku je pěkně hmatný a není problém s instalací karty. Horší jsem to měl ale se SIM kartou, to ale mohlo být mojí nezkoušeností, přeci jen telefon se šuplíkem jsem měl poprvé. Šuplík se nachází spíše k zadní straně a dá se nehtem vysunout.

Na spodní straně se nachází hovorový mikrofon a nabíjecí microUSB konektor. Nahoře je 3.5mm jack pro připojení sluchátek a mikrofon na odfiltrování hluku.

Nejzajímavější je ale pravá strana, kde můžeme najít dvoupolohovou spoušť fotoaparátu, oválné, mírně zapuštěné, zapínací tlačítko se čtečkou otisků prstů a kolébkové tlačítko pro regulaci hlasitosti. K tomuto tlačítku mám bohužel ale pár výhrad. Nejen, že je umístěno hodně nízko a tak se špatně nahmatává, ale je také příliš krátké a tak bude nejspíš dělat problém aktivace či

deaktivace screenreaderu Talkback. To se děje současným stiskem tlačítek pro snížení a zvýšení hlasitosti. Snad je to ale jen o zvyku, předešlá Xperia T měla tlačítko o něco málo delší.
JanBalak.name — <https://www.janbalak.name/clanky/sony-xperia-z5-compact-z-jineho-ne-pohledu.html>

Technické parametry

Ve zkratce ještě zmíním hlavní technické parametry:

- osmijádrový procesor Qualcomm Snapdragon 810 (4x1,5GHz + 4x2,0GHz)
- 2GB RAM
- 32GB interní paměti
- displej 4.6 palců, rozlišení HD 1280x720 bodů
- rozměry: 127 x 65 x 8,9 mm, hmotnost 130g
- baterie 2700mAh
- fotoaparát 23MPx zadní, 5MPx přední
- odolnost IP68
- Wi-Fi a/b/g/n/ac, Bluetooth 4.1, NFC, LTE
- GPS, čtečka otisků prstů
- OS Android 5.1.1, v lednu 2016 Android 6.0
- aktuální cena: 14677 Kč u Vodafone CZ

První spuštění - spíše pro zkušené uživatele

Nyní se můžeme vrhnout na samotné spuštění telefonu. K otestování přístupnosti budu používat screenreader Talkback, který je již v telefonu nainstalovaný a připravený k použití.

Po zapnutí telefonu je funkční gesto pro spuštění odečítače. Takže jen stačí položit na displej dva prsty kousek od sebe a čekat, než se ozve odečítač. Mně se spuštění povedlo sice až napodpyhé, ale to přičítám chybě mezi židli a telefonem.

Po chvíli se nám tedy ozve Google TTS, bohužel ale s anglickým hlasem. Bez připojení k internetu by čeština nefungovala. Takže jasnou volbou je pak v dalším kroku zvolit raději angličtinu, přeci jen čeština předčítaná anglickou výslovností by nebyla zrovna to pravé.

Dalším úskalím je připojení k Wi-Fi z důvodu nemožnosti zapsat do políčka heslo k bezdrátové síti. V telefonu je totiž nainstalovaná klávesnice od Sony a ta se s přístupností moc nekamarádí. Jednak má obrovskou latenci při přejíždění po znacích a nepodařilo se mi napsat jediné písmeno. Zvednutí prstu nepomohlo a dvojklik taktéž ne. Sice se mi v políčku jednou jeden znak objevil, ale nepodařilo se mi zjistit jak. Druhou možností by bylo připojení klávesnice přes Bluetooth, což se mi po spuštění telefonu také nepodařilo. Nejistil jsem, jak se dostat do nastavení.

A pokus o připojení USB klávesnice přes kabel OTG také selhal. Takže plán „B“ byl následující. Přeskočit úvodního průvodce, přes Nastavení připojit Bluetooth klávesnici, připojit se k Wi-Fi, vložit Google účty, nainstalovat Acapela TTS, Google klávesnici. Pak už jen přenastavit Google TTS na Acapelu, stáhnout a aktivovat hlas Eliška, přepnout klávesnici na tu od Googlu a je to.

Pokud bych měl v ruce zařízení s čistým Androidem Nexus, tak by byla funkční aspoň ta klávesnice a tím pádem by úvodní nastavení bylo o něco málo snazší.

Launcher a notifikační lišta

Sony používá svůj launcher Xperia™ Domů. V základním nastavení je přítomno 5 ploch, z nichž ta třetí je jako hlavní. Na ploše je umístěn widget s časem a datem, bohužel interpretace od Talkbacku je velmi zvláštní. Hodnoty jsou předčítány v pořadí minuty, hodiny, den v týdnu, den v měsíci a měsíc.

Na ploše se dají vytvářet složky přetažením zástupců na sebe, což odečítač i oznámí. Ve spodní liště je pak přítomno 5 zástupců, z čehož ten prostřední je pro vstup do seznamu aplikací a dále pak Zprávy, Telefon, Obchod Play a Fotoaparát. Další vadou na kráse je nespolehlivé posouvání po položkách horizontálními gesty a to ani na ploše a ani ve spodní liště.

Pokud vejdemo do seznamu aplikací, tak nás tu také nečeká nic moc milého. Horizontální švihání pro přecházení mezi ikonami nefunguje a průzkum dotykem má nepříjemnou latenci.

Lepší už je to u notifikační lišty, která je pěkně přístupná, s novou betou Talkbacku lze vyčítat i jednotlivé položky.

Po stažení lišty zde vidíme čas, notifikace a tlačítko pro smazání všech notifikací. Vše je

přístupné a popsané.

JanBalak.name — <https://www.janbalak.name/clanky/sony-xperia-z5-compact-z-jineho-ne-pohledu.html>

Dalším milým překvapením byla i druhá část notifikační lišty, která se stáhla opět gestem dvou prstů shora dolů. Bohužel už nefungovalo „L“ gesto pro stažení lišty. V této druhé části jsou dostupné rychlé přepínače a hlavně jsou všechna tlačítka a stavy popsané, tak se zde rychle zorientujeme.

Takže dojmy z přístupnosti launcheru od Sony jsou rozporuplné. Naštěstí ale většina z nás sáhne po alternativním launcheru a tak nemusíme z předešlých řádků smutnit. Já například používám Apex Launcher a aplikaci Organized Drawer. Pomocí této aplikace si můžu dát programy do složek, navíc aplikace je rychlá a stoprocentně přístupná.

Nastavení

Zde se žádné překvapení nekoná. Kdo zná zařízení Nexus, tak toto prostředí mu bude povědomé.

Fungují zde všechna gesta, všechna tlačítka jsou dobře přístupná. Narazil jsem jen na jedinou věc a to položku Plocha, kde se volí defaultní launcher. Talkback sice ohlašuje přepínače v seznamu launcherů, bohužel na ně ale nejde kliknout. Resp. po dvojkliku se nic nestane. Takže postup byl najít průzkumem požadovaný přepínač, pozastavit Talkback, tapnutím aktivovat zvolený launcher a znovu Talkback spustit. A zde se právě projevila nevýhoda krátkého tlačítka pro regulaci hlasitosti, protože se tak Talkback špatně zastavoval.

Telefon a kontakty

Na řadu přišly aplikace, které bývají z hlediska přístupnosti velkým kamenem úrazu u většiny výrobců.

Kontakty jsou velmi dobře přístupné. Nahoře lze nalézt tlačítko pro vyhledávání, pod ním pak záložky Kontakty, Oblíbené a Skupiny. Jediné, co mi vadilo, bylo divné chování při průchodu seznamu kontaktů pomocí švihání (gesto pro posun na předchozí/následující položku). Kurzor divně skákal na přeskáčku. To ale byla asi jediná věc, která se dala vytknout. Samotné detaily kontaktu i jejich editace je pak již bezproblémová.

Další na řadě je aplikace Telefon. Zde jsem nenašel žádnou chybu z pohledu přístupnosti, jen trochu zvláštní chování.

V základním stavu je číselník pro vytáčení schovaný. Hledal jsem ho dlouho a pomoci mi musela vidící osoba. Tlačítko pro vyvolání číselníku je totiž na spodní hraně uprostřed (má popisek Vytočit) a špatně se hledá. Bohužel jsem nenašel žádnou volbu, která by číselník nechala vždy vytažený. Stejně tak nikde nemohu najít volbu pro skrytí číselníku. To naštěstí řeší tlačítko Zpět. A ta zvláštní věc, o které jsem psal před chvílí, se týká samotného číselníku. Popisky tlačítek jsou čteny v pořadí číslo a pak přidružené znaky, jen u tlačítek 6, 7 a 9 se nejdříve dozvíte znaky a pak až číslo. Aktivace číselníku se neprovádí pouhým zvednutím prstu, ale je třeba dvojklik jako při potvrzování voleb.

Další věcí je ovládání již zvednutého hovoru. Všechny volby jsou hezky přístupné a co mě potěšilo fakt hodně, tak lze v klidu ovládat i hlasové automaty. Zdejší číselník funguje perfektně, což se například u mé staré Xperie T s Androidem 4.3 říci nedalo. U tohoto číselníku stačí nad číslem zvednout prst a volba se rovnou provede.

A poslední částí týkající se hovorů je obsluha příchozího hovoru. Zde mám opět dobré zprávy. Přijmutí hovoru se provede tahem dvěma prsty zleva doprava a to prakticky kdekoliv ve spodní třetině telefonu. To je opět obrovský rozdíl od Androidu 4.3, kde bylo potřeba se trefit přímo do slideru. Navíc lze v nastavení (Nastavení -> Hovor) aktivovat chytrou práci s hovory, kdy v případě příjmu hovoru stačí jen přiložit telefon k uchu a hovor se přijme.

Odmítnutí příchozího hovoru uděláme tak, že gestem dvěma prsty přejedeme zprava doleva. Jen se mi osvědčilo, že je potřeba nespěchat, jinak se gesto neprovede. A jako alternativa je tu opět chytrá práce s hovory, kdy stačí telefonem zatřást a hovor se odmítne. Bohužel ale s tím jsem měl trochu problém, ne vždy se mi podařilo zatřesením hovor odmítnout.

Poslední věcí týkající se hovorů je ukončení aktivního hovoru. To se provede buď tlačítkem Ukončit na obrazovce, nebo si v Usnadnění zaškrtnout volbu „Tlač. napájení ukončí hovor“. Já

Multimédia

Zde se zmíním jen krátce a to jen kvůli aplikaci Hudba, která je mezi českou komunitou nevidomých androidáků velmi oblíbená. Aplikace je velmi dobře přístupná a ovladatelná. Nic více mě k tomu nenapadá :-).

Stejně tak fotoaparát má všechny volby popsané. Navíc díky tomu, že tento telefon má hardwarovou spoušť fotoaparátu, stačí jen foťák spustit a zmáčknout tlačítko. Jen na okraj, jediný nepopsaný objekt je zobrazená poslední vyfocená fotografie.

Zprávy SMS

Zde se asi žádné překvapení nekoná, zdá se, že aplikace je bez větších změn již delší dobu. Mrzí mě jen to, že pokud označím konverzaci pro smazání, tak mi to není odečítačem ohlášeno. Takže se může stát, že si omylem smažu konverzaci, kterou jsem smazat nechtěl. Dokonce je popsané i tlačítko pro vytvoření nové zprávy, to dříve nebylo. Jen to tlačítko je při spodní pravé hraně.

Závěrečné zhodnocení

Úkolem tohoto textu nebyla plnohodnotná recenze. Tých se totiž na webu povaluje již velká řádka. Jen jsem chtěl ukázat, s čím se musí potýkat nevidomý uživatel telefonů Xperia (a telefonů s Androidem obecně, samozřejmě).

A jak bych to shrnul? Sony Xperia Z5 Compact je velmi dobrý telefon, jak po hardwarové stránce, tak i po té softwarové. Sony patří k jednomu z mála výrobců, kteří mají svá zařízení dobře přístupná a hlavně mají dlouhou softwarovou podporu. Lepší už jsou jen zařízení pod hlavičkou Nexus.

A jak dopadla konkrétně Z5 Compact? Zprovoznění telefonu poslepu bych doporučil jen zkušenějším uživatelům. Těch pomyslných klacků je pod nohama na začátku docela dost. Ale pokud je při ruce někdo vidící a telefon zprovozní, tak pak už není co řešit.

Klady

- voděodolnost
- přítomnost slotu na paměťové karty
- dlouhá softwarová podpora
- dobře přístupný systém
- podobnost se zařízeními Nexus

Zápory

- obtížnější prvotní nastavení
- nevhodný launcher
- nepřístupná softwarová klávesnice